

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

A bécsi vigécek.

Kirúgták az ajtón.

Betolakodnak az ablakon.

Héderváriékra is ráillik a bécsi vigéc név. A képviselőház, mint a főrendiház ajtót mutatott nekik. Mind a képviselőházból, mind a főrendiházból letagadhatatlanul kirúgták őket.

Azonban ezeket nem feszélyezi a kirugtatás; mert az igazi bécsi vigécekhez méltóan és illőleg, most már készek az ablakon is betolakodni. Sőt, midőn látták, hogy az ablakot is berostélyozták előtök, — a tolokodásnál még nemtele-nebb dologra is vetemedtek. A ház-ásó szerszámmal, betörő és tolvaj szerszámokkal a magyar alkotmányosság bástyafalait bolygatják.

Mi azonban bizunk az alkotmányunkban, bizunk az alkotmányos magyar népben, hogy a vigéc urak betörő munkája sem sikeredik. Ebbe a sziklába beleszakad az ásójuk! Beleszakad a csákányok hegye. Még a nyele is kettétörök a tolvaj szerszámnak, midőn orcátlanak és vakmerőek a választókra hivatkozni! És a kiraboltak, a kizsákmányolásra szántak fülébe ép-

pen a bécsi betörők kiabálják a tolvajt!

Itt ugyan fel nem ül nekik senki! Még ha megannyi cinkost verbuválnak is össze a régi fogással: — ökröt szarvánál, embert érdekénél fogj meg!

Ilyen érdekesőkből nem gyarapodik diadalmas tábor! Mert a koncos fazék elébb-utóbb kiürül! Szétzüllik az ilyen rongyos gárda! Bécsi rongyos gárda.

Ha tehát az igaz magyar hazafiak összetartanak! Összetartanak és kitartanak most, megint kiebrudalhatjuk a bécsi vigéceket és az immár bekövetkező választásoknál bármilyen, bármennyi megpróbáltatás után is a függetlenségi eszmék táborába növekedik meg! Hiszen most már a legmegfontoltabbak, a legaggályoskodóbbak is beláthatják, meggyőződhetnek hogy Béctől, Bécs vigéceitől a magyarságra méltányos elbánást nem várhatunk. S ha mint szabad nemzet fentakarunk maradni, mindent magunknak kell kiküzdeni. Tehát ehhez képest tegye meg a számadását minden igaz, minden józan magyar lelkével és körülményeivel! Készüljön a harcra! Vagy pedig hitványságában szánja rá magát a nyírott birkák, nyuzott birkák dicstelenül kizsákmányolt sorsára.

Politikai hireink.

Khuen bukófélben.

Andrássy Tisztát akarja miniszterelnöknek.

Bucsuzik a bán.

Budapest, február 4.

A kulisszák mögött folyik most a politika, Khuen és Tisza tárgyalnak és Andrássy megszerzése a cél. Eddig a tárgyalások nem vezettek a kívánt eredményre, már t. i. a Khuen által kívánt eredményre, sőt inkább úgy látszik a dolgok alakulni, hogy az eredmény éppen az ellenkezője lesz annak, amit Khuen vár. Mert bizony, azok a tárgyalások, amelyek most Andrássyval folynak, eddig annak a ténynek konstatálására vezettek, hogy a békés kibontakozásnak legnagyobb akadálya éppen gróf Khuen-Héderváry személye.

Az alkotmánypárt gróf Andrássy Gyula után indulva, nem hajlandó az országgyűlésnek ex lex-ben történt alkotmányellenes elnapolását csupán taktikai kérdésnek tekinteni s így nem hajlandó támogatni Khuen politikáját, amely ezen az alkotmányserítésen alapul. Ezen az állásponton aligha fog tudni változtatni Khuen, Tisza pedig titkos kárörömmel látja, hogy Andrássyék, akiknek elpártolása adta meg neki öt év előtt a kegyelem-döfést, most ismét azt kívánják, hogy ő álljon az ügyek élére.

A függetlenségi és 48-as párt természetesen minden hatvanhetes alakulással szemben a legélesebb harci álláspontra helyezkedik és a legnagyobb elszántsággal fog

Szellemujjak az ablakon . . .

Irtá: Móricz Pál.

Jakab diák az öreg Vájsz Áronnak volt az unokája. A horpadt mellű, vékony nyaku legényke olyan volt a piros, kerek arcu, villogós tekintetű, harsány hangú, kevély hajdu fickók között, mint beteges verébfióka a szárnyalásra kapadozó saskölykök társaságában.

Nevezetes eset volt ez a kálvinista hajduk diákiskolájában, midőn egyszer egy falusi zsidó fiú telepedett az iskola padjára.

Péter diák, a nemzetes Kovács Gergely urék pufók arcu legénykéje, — gyanakvólag forgatta a zavarodott, megilletődött fiúcskát:

— Hol a huncutkád, hé?

A többi kevély kis hajdu fickó is Jakab mellé támitott. Fejüket csóválták. Kálman urék Sándorkája mondta is:

— Én még nem láttam ilyen zsidó fiút . . .

— Miért? — dűnyögte orrából a szuszka Örosi Miska,

— Még huncutkája sincsen!

A népnyelv a fültöről lógó, gyűrözött hosszú hajtincseket nevezi huncutkának.

— Ejl!

— No nézd!

— Igaz biz' az!

A fickók csodálkozva ürgették, forgatták a kis Jakab diákot. Végül pedig úgy

megszokták, mintha mindig közéjük tartozott volna.

Jakab diák lankadatlan szorgalmával szép példát is mutatott a — játékra és szilaj csinyekre inkább szer hajdu fickóknak. Jakab diák még a játszódó alatt is az iskolaudvar csöndesebb zugolyába húzódott föltre. A játszós ideje alatt is a tudományok zűrzavaros alapjait magolgatta . . .

Vájsz Áron, a Jakab diák apja, számos alkalomkor büszkélkedett is mádi Kovács Gergely nemzetes ur előtt:

— Nemzetes uram, ez aztán a diák. Az én fiam . . . A Jakab diák.

Mádi Kovács Gergely urat azért érdekelte ez a beszélgetés, mert a saját fiacskáiról nem igen mondhatott volna ilyen szöveget:

— Boeskerszijat hasitok a bőrdőből, hahogy nem tanutok! Mádi Kovács Gergely — bezzeg — rendszerint ilyeténkép buzditotta fiacskáit! S éppen azért érdeklődéssel tudakolta a dicsekvő szegény embertől: — *Őst,* minek szánta ezt a fickót — szomszéd? . . .

— Haj, nemzetes uram, az én fiam, a Jakab diák, első diák. Bárki meglássa, orvos doktor, vagy — ugye lehet — ügyvédi doktor nevededik az én fiamból, a Jakab diákból.

Veres nyaku Kovács Gergely nemzetes ur felfortyant. Még a pipacsutorát is kikapta szájából s úgy köpött ki a földre.

— Mit? . . . Maga fiskálist akar nevelni a fiából! Inkább most tekerje ki a nyakát, szomszéd.

— Hehe! Könnyen beszél a nemzetes ur! Vájsz Áron, a szegény faluvégi ember, sóvárgólag tekintett szét a gazdag portán, ahol a kis csikók nyalkán táncoltak. A füstös szemü bocika meg a kakással szállott szembe.

Vájsz Áronnak már csak egyedül Jakab diák volt a szebbik reménysége. Ugyanigy gondolkoztak Jakab felől bátyja, a kis fűrgő Izsak is, aki a jogászdák házában szántélekképpen ügyeskedett, — még a házaló Rébék asszony is, a Jakab diák édesanyja . . . A fáradt asszony nehéz eszében tapicskálta a kövér sarat. Ha fujt, ha esett, türelmesen bajtoggatta lovacskáját az olesó portékával rakott talyiga előtt . . . Mindnyájan Jakab diákhoz fűzték leggyönyörűbb reményeiket. Jakab diák taníttatására kuporgatták sanyaru filléreiket. Dacoltak a „szent emkerek“ haragjával is . . .

Nevezetesen a nánási szent emberek kárhózatossá válték, hogy Jakab diák ennyire a „gojok“ közé elegyedett. . . Holott rabbiságot is tanulhatott volna — ilyen észszel — Ráhon . . .

És közben Jakab diák nőttön-nőtt. Azonban Vájsz Áronék nem ügyelték hirtelen nyugulását, sem hervadt arcszínét, sem köhécseléseit. . . Az ő szerető szemökben az összes diákok között a legelső, a legszebb diák Jakab diák volt. Már a közeljövendő aranyláncos doktorát, a szülegyámoltó gazdag urat is álomkirályként becsülték Jakab diákban. . . Méltán reménykedtek. Jakab diák, bárha közbe-közbe köhécselgetett, negyedik

küzdeni minden olyan törekvés ellen, amely a közösséget Ausztriával fenn akarja tartani. De még a Kossuth-párt sem hajlandó a hatvanhetesek támogatásához hozzájárulni. A helyzet tehát ma az, hogy a hatvanhetesek egyesülését ma megakadályozza Khuen személye, arról azonban, hogy a függetlenségi bármelyik része hozzájáruljon bármiféle olyan alakuláshoz, amely nem követi szigorúan a függetlenségi programot, szó sem lehet.

Ilyen körülmények között igazán nagy optimizmust árul el Khuennek az a nyilatkozata, hogy ő most sorozatokban fogja kinevezni a főispánokat, — amikor viszont kénytelen azt is beismerni, hogy a pártalakítást el kellett halasztani.

A politikai világban a kormány környezetéből az a hír kelt szárnyra, hogy Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter programbeszéde, amelyet vasárnap fog mondani Iglón, igen jelentékenyen fogja tisztázni a helyzetet, mert ő ki fogja egészíteni a kormányprogramot.

Rauch bucsuzik.

Báró Rauch Pál, a volt horváth bán, aki tegnap adta be lemondását a királynak, visszaérkezett Budapestre és ma délelőtt elbucsuzott gróf Khuen-Héderváry miniszterelnöktől. Ma délután báró Rauch visszautazott Zágrábba, ahol holnap bucsuzik el a horvát országos kormány tisztviselői karától. A horvát rendszerváltozás tovább folyik és Khuen azt reméli, hogy mindenféle engedmények árán sikerülne fog a horvátokat végképpen megszerezni.

A VÁRMEGYÉBŐL.

— Hajduszovát iskolát kér. Hajduszovát község előjárósága átiratot intézett Debrecen város tanácsához, amelyben egy tanyai iskola felállítását vagy megfelelő segílyt kér. A tanács legközelebb foglalkozik a kérelemmel s tekintettel arra, hogy Szovátton sok birtoka van a városnak, a segílytől nem fog elzárkózni.

Daróczy József bucsuja. Hajduböszörményből írják: Ma este a járásbíró és tisztviselői kara, valamint a város előkelősége bucsulakomát rendez Daróczy József a debreceni törvényszékhez kinevezett bíró tiszteletére. Daróczy

diákosztálybeli tanulmányát is kitünően fejezte be.

... Akkor: izzó nyár után hamar következett a lucskos, esős ős. Gyilkos ködök szállongtak a rétdoldali moesaras, üledett részen.

A Vájsz-család is sártól lepott, süppeteg vályogházaeskában senyvedte ezt az esős időt... És a vakáció után ismét kezdődött az iskolázás. Amde tiszteletes Kruchio Lajos rektor-professzor ur, még ama néhány szilaj hajdufiak pajtás is hiába várták fel az iskolába Jakob diákot... Az igazat megvallva, a német fordítások szerkesztésénél is hasznosan segédkezett — a fickóknak — ez a esőndes fiú! Jakob diák nem ült be többet a durván ácsolt padba... Már tovább nem görnyedezett a domboru mellü, szálas hajdufiuk között.

Az egyik ójszakán jeges esővel támadt fel a szél. A fagyasztó szél az utolsó levelet is letépte az akácfáról, az eperfáról.

Szellemujjak kopogtatták meg a rétdoldali földes szoba homályos, pirinkó ablakát. Valami butordarab öleset roppant a szobában... Jakob diáknak felmeredt a szeme. Megfagyott a tekintete és miközben koppant, esőrent a homályos ablak, meghalt Jakob diák.

És utoljára — a koporsóban — kiegyenesedett a Jakob diák nyüvött, szegény kis teste...

távozását sajnálja a böszörményi intelligencia, melynek a távozó bíró igen kedvelt tagja volt. — Az új törvényszéki bíró a legközelebbi napokban elfoglalja debreceni hivatalát.

Sorshuzás a vármegyén. Ki tudja mi lesz még az ideai sorozással, de azért a törvény értelmében a hadkötelesek sorshuzását meg kell ejteni. Hajdumegye központi járás sorköteles ifjainak sorshuzása ma volt a vármegyeházán. Az ideai sorozásra e járásból 372 legény kerül.

— **A balmazujvárosi inségesek.** Az alispáni hivatalhoz ma délelőtt újabb adományok érkeztek a balmazujvárosi inségeseknek. Amíg Debrecen társadalmi tehetségéhez mértén adakozik a sorsüldözötteknek, addig a vármegye közönsége nagyon kevés részvétet tanúsít az inségesekkel szemben. Így Sággy Ferenc H.-Szoboszlórról 5 koronát küldött Debrecenből dr. Engel Ignác és Orosz Endre 10—10 koronát, Kovács Gábor 2 zsák búzát adományozott az éhezőknek.

Hamis kártyások Böszörményben. Már Debrecenben is sok eset történt, amelyek szereplői vakmerő hamis kártyások, az áldozatai pedig lelketlenül kifosztott, tapasztalatlan emberek. Most Hajduböszörményből vesszük hasonló eset híret. Kiss Imre hajduböszörményi koreszmájába benézett a multkor Ráb Imre egy kis italara. Ott találta Tóth Lajos, Botos Péter és Biró Márton iparosokat, akik őt kártyázni hívták. Ráb lép ment és alig egy fél óra alatt elvesztett 800 koronát. Ekkor azonban észrevette, hogy a kártyák meg vannak jegyezve s mikor ebbeli nézetének kifejezést adott, a hamis játékosok leteperték, elverték s kirúgták a koreszmából. Ráb Imre másnap feljelentést tett a rendőrségen, amely áttette az ügyet az ügyészséghez. A veszedelmes sipisták ellen a bűnügyi eljárást megindították.

EGYHÁZ, ISKOLA.

A debreceni munkásgimnázium f. hó 5-én szombaton este 8 órakor az ipartestület disztribúciójában irodalmi előadást tart. — Tárgy: Zrínyi a költő 30 vetített képpel. Belépő díj nincs. A füzet ára 10 fillér.

Előadások a főiskolán. A ref. főiskola hittani-, bölcseleti- és jogi fakultásain tegnap kezdődtek meg az előadások, amennyiben a beiratkozások nagyobb részt befejeződtek. 8-ika a legutolsó terminus és akkor lesz vége a beiratkozásoknak.

Hortobágyi pusztán fúj a Taifun.

Lengyel is lefújta a harmadik felvonást.

Zilahynak igaza van.

A debreceni színtársulat legutóbb Nyiregyházán mutatta be a Taifun-t, Lengyel Menyhért szenzációs sikerű drámáját. Az előadást Zilahy Gyula kipróbált rendezői keze némileg megváltoztatta; a harmadik felvonást ugyanis, amely a törvényszéki tárgyalást mutatja be, Tokeramó kiváló személyesítője mellőzte, mert dramaturgiai szempontból ezt helyesnek és jogosnak találta.

E miatt a rendezői változtatás miatt az egyik nyiregyházai újság éles támadást intézett Zilahy Gyula ellen s támadó álláspontját egy-két debreceni lapársunk is magáévá tette. A Taifun-esetről néhány pesti lap is maliciózus tudósítást hozott, igaztala-

nul vádolva a debreceni színház derék igazgatóját.

A Taifun-ügy szele még most is dühöng, úgy látszik azonban, hogy az igazságot nem temeti be kellemetlen porával.

A tegnapi póstával ugyanis Juhász Gyula, az új magyar líra egyik legnagyobb költője és kiváló esztétikus, levelet intézett szerkesztőségünkhöz, amelyben az ő puritán művészet-szeretettel és objektív igazmondásával Zilahy álláspontját a Lengyel Menyhértével azonosnak jelenti ki, hiteles tényekkel és irodalmi példákkal igazolva, hogy Zilahy dramaturgiai okokból helyesen és jogosan járt el, amikor a Taifun-t modern rendezői ízléssel megrövidítette.

Készséggel adjuk közre Juhász Gyula irodalmi jelentőségű levelét, mely az elfogulatlan kritika igazságos fegyvereivel s a művészet érdek nélkül való, tiszta szeretettel védi meg Zilahy Gyula igazát a tendenciózus támadásokkal szemben. Hisszük, hogy a kiváló költő objektív ítélete lecsendesíti a nyiregyházai Taifun miatt ok nélkül felbőszült kritikai forgószélet.

Juhász Gyula levele így szól:

Kedves Szerkesztő ur, — nom is hitte volna az ember, hogy Nyiregyházán annyira vigyáznak a kultúrára. Hogy ott kigyót-békkát minden rosszat kiáltanak Zilahy Gyulára, sőt barbárnak és művészet dolgában csizmadjának nevezik el a szenzációs Zsült, — sőt a pesti lapokban is meghurcoltatják, amiért a Taifun című szenzációs drámát adja az omnózus harmadik felvonás mellőzésével. Legyen szabad nekem, a hipermodern és hiperkultur holnaposnak, sőt nyugatosnak egy jó szót szólnom szegény, jó Zsült mester érdekében.

Hát kérem szeretettel, Lengyel Menyhért maga személyesen mondotta több tanu jelenlétében — ezek között van a szintén holnapos Dutka Akos — hogy ő nincs megelégedve a Taifun harmadik felvonásával, hogy azt vagy kihagyva, vagy megváltoztatva fogja játszani a berlini színházban. A kritika is szinte egyértelműleg gyöngének, sőt a drámából kiesőnek tartotta a Taifunnak ezt a fölösleges felvonását. Ha ehhez hozzávesszük azt, hogy a jó öreg és Lengyel Menyhértnél is nagyobb Shakesperenek minden drámájából legalább tíz jelenetet kihagynak, hogy a Bánk bán előjátékát nem szokták játszani — pedig katona József is jó drámaíró lenne, hogy a modern színházi rendezés miket csinál sikeresen és dicsőségesen Goethe Fausztjával stb., akkor talán még se kell olyan nagyon gorombán elbánni Zilahy Gyulával, aki utóvégre a legnagyobb magyar színművészek egyike és vérbeli művészlélek. Tisztelem hiva:

Nagyvárad,

Juhász Gyula

Szives =

kérelem

Hazafias tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, akik még erre az évnegyedre nem fizettek elő —

sziveskedjenek az előfizetési díjat mihamarább a kiadóhivatalba juttatni, hogy az a lapot fennakadás nélkül tovább is küldhesse.

Cim: 0

DEBRECZEN

kiadóhivatalának

Debrecen

A városházáról.

A mult havi közigazgatás. Debrecen város közigazgatási bizottsága holnap, szombaton délután 3 órakor tartja meg rendes havi ülését. Az ülésen a közigazgatás mult havi állapotáról tesznek előterjesztést.

Tájékoztató.

(Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

Február 5., Szombat:

A Szent-Erzsébet egyesület bálja a Bika disztermében.
Postás bál a „Royal“ szálloda disztermében.
Este 8 órakor.
A debreceni csizmadia társulat temetkezési egyletének táncvigalma a Korona disztermében.

Február 6., Vasárnap:

Este 8 órakor.
Az iparoskör bálja a Bika szálloda disztermében.
Délután 5 órakor.
A Debreceni Dalegylet hangversenye a Royalban.
Este 8 órakor.
A szabászok bálja a Royalban.

Február 7., Hétfő:

Este 8 órakor.
A helyőrségi altisztek bálja a Bika disztermében.

Február 8., Kedd:

Este 9 órakor.
Az orvos és gyógyszerész egylet bálja a Bika disztermében.

Február 12., Szombat:

Este 8 órakor.
Kereskedő ifjak társulatának bálja a Bika disztermében.

Február 13., Vasárnap:

Este 8 órakor.
A Petőfi-dalkör tea-estéje a Bika disztermében.

Február 15., Kedd:

Este 8 órakor.
A jogász ifjuság táncestéje a Bika disztermében.

Február 19., Szombat:

Este 8 órakor.
A függetlenségi kör bálja a Bika disztermében.

UJDONSÁGOK.

Uj regényünk.

Egy bájos magyar elbeszélés.

A folytatálagosan közölt érdekfeszítő angol regény közreadását befejeztük s mielőtt új, nagyhatású regényünk közlését megkezdenénk, egy kedves meglepetéssel szolgálunk olvasóinknak.

Kiváló munkatársunknak, az országos nevű szépírónak, Gyöngyösy Lászlónak egy hosszabb, bájos, eredeti magyar elbeszélését mutatjuk be.

„Fiatal házások“ a címe ennek a bájos magyar és eleven elbeszélésnek, amely épen az alföldi magyar életből varázsol elénk lekötő képeket, kedves embereket.

Eme falusi magyar életnek, egy tapasztalatlan fiatal pár történetének derűs, harmatos, jellegzetes rajzával remekelt Gyöngyösy László, aki olvasóink nagy tetszését is ki fogja érdemelni.

— **Az új koronaügyész.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy őfelsége a magyar igazságügyminiszter előterjesztésére Pongrácz Jenő kuriai bírót koronaügyésszé nevezte ki. Pongrácz Jenőt Debrecenben is sokan ismerik, mert itt régebben helyettes főügyész volt.

— **Református tanítók a Csokonai-körben.** Református tanítótestület szép jelét adta a művelődés iránti érzékének, midőn a napokban nagyobb számu taggal lépett be a Csokonai-körbe. — A tanítótestület elnöke, Kerékgyártó József mutatta be a Csokonai-kör aláírási ívét és az ő buzditó felszólítására egyszerre 12 tanító és tanítónő jelentkezett a kör új tagjaul. — A más testületeknek, sőt más társadalmi osztályoknak is dicséretes példát nyújtó tanítók névsora a következő: Hatvány József, Dávid Mihály, Dávid Sándor, Láposy Erzsébet, Moosári László, Nagy Ida, Nagy Julia, Simon István, Szabó István, Szombathy Mária, Telky Róza, Tömöri Jenő és Kerékgyártó József. — Megjegyzendő, hogy a református tanítótestületből már eddig is több tagja volt a Csokonai-körnek.

— **A debreceni Kaszinó irodalmi pályázata.** A debreceni Kaszinó választmánya tegnapi ülésében foglalkozott a Kazinczy-féle pályázatra beérkezett pályaművekkel s a Csokonai-kör bíráló bizottságának javaslatát változatlanul elfogadván, a pályadjakat a következőknek ítélte oda: 1. A tudományos tételre beérkezett pályaművek közül Janó István 2. év. hittanhanglatoának 12 db. aranyat. 2. A költői tételre első díjként 12 db. aranyat, 2-ik díjként 8 db. aranyat. Mind két jutalomra érdemesnek talált munka szerzője Szombati Szabó István hittanhanglato. 3. A műfordításra beérkezett pályaművek közül első díjként Fábrián Sándor hittanhanglatoának 8 db. aranyat, a második díjat megosztva Pánecz Jenő és Orosz Tamás hittanhanglatoak között 3-3 db aranyat. Egyidejűleg az 1910. évre a következő pályatételeket tűzte ki: 1. Irodalomtörténeti és esztétikai tanulmányul: A husz magyar mondák feldolgozásai irodalmunkban. Jutalomdíj 20, illetve 12 db arany. 2. Költői tételül: Szabadon választott tárgy ballada. Jutalomdíj 12, illetve 8 darab arany. 3. Műfordításul: A Goethe halála utáni nevezetesebb német költők lírai vagy kisebb elbeszélő költeményei közül vett, alakilag is hű fordítás. Jutalomdíj 8, illetve 6 darab arany.

— **Egy budapesti cég német beadványa.** Kovács József polgármester címere ma egy gépirásos ajánlat érkezett, amelyben egy budapesti cég ékes német nyelven jeget kínál a városnak. A derék cég Deutsch Salamón (Deutsch A. és Fia) nevet viseli, állomáshelye a Szondy-utca 21. szám alatt van. Az ajánlathoz egy kis utóirat van függesztve, amelyben a cég bocsanatot kér azért, hogy ajánlatát német nyelven tette meg s ennek azt adja okául, hogy a cég feje: Deutsch Salamón 76 éves ember, aki az ötvenes években járt Pesten iskolába, amikor el volt tiltva a magyar nyelven való tanítás. Bocsanatot kérünk mi is, de hatvan hosszú esztendő alatt csak megtanulhatott volna egy budapesti cég feje magyarul s ha irni, olvasni nem is tud nyelvünkön, de amint németül le tudta adni gondolatait a gépirókisasszonynak, magyarul is ki tudhatta volna azokat fejezni. Mentség ilyen tekintetben nincs s ha idegen országbeli cégek nagyon sok esetben tudnak velünk magyarul levelezni, megköveteljük azt egy budapesti cégtől, hogy az ilyen bosszantó helyzetből kíméljen meg ezután bennünket. Az ajánlatnak különben foganatja nem lesz, mivel a városnak kitűnően berendezett jéggyára állandóan mintegy 600 mázsa jeget termel, amelyből még a vidéknek is jókora mennyiség jut.

— **A Polgári asztaltársaság** ma este tartja meg rendkívül fényesnek ígérkező tánc, kabaré és tombolaestéjét a Dréher sör-csarnok összes helyiségeiben alant fényes műsorral: 1. Nyitány, Magyar Imre és fia által. 2. Dr. Vajda József felolvasást tart. 3. Benedek László monológot ad elő. 4. Balla Bertalan szaval. 5. Páyer Margitka monológot ad elő. 6. Solymossy Elek magánjelenete. 7. Wilson nővérek táncduettje. 8. Gabányi

Antal magánjelenete. — 9. Mártonfalvy Györgyné énekszám. — 10. Hajnal Arthur énekszám. 11. Szabó Ilonka és Istvánffy Miklós kis vigjátékot adnak elő. Műsor után tombola és tánc. Szenzációs és a maga nemében páratlan érdekességgé lesz a tombola, ugyanis ki tesz sorsolva 1 hordó sör, több üveg pezsgő és bor, egy zsák nullás liszt, egy zsák burgonya és ezenkívül körülbelül 200 különféle értékes tárgy, úgy, hogy pár fillér ellenében majdnem mindenki egy-egy rendkívül értékes tárgyat nyerhet. — El ne mulassza tehát senki ezen estéjen való megjelenését. Kezdeté fél kilenc órakor. Ismételtlen megjegyezzük, miszerint a mai estéjre meghívók nem bocsájtattak ki és ezután hívja meg az elnökség a t. érdeklődő közönséget. Jegyek 1 koronáért válthatók Aczél Henrik könyvkereskedésében és Nagy Samu dohánytőzsdejében (városházépület).

— **A Gazdakör közgyűlése.** A debreceni Gazdakör délelőtt tartja meg rendezévi közgyűlést a városháza nagytermében. A tárgysorozatban az évi jelentés és a tisztújítás szerepelnek.

— **A zenekonzervatorium hangversenye.** Akik a tegnapi hangversenyt végig hallgatták (pedig voltak vagy ezren), azok meggyőződhetnek arról, hogy amit már többször hangoztattunk, hogy t. i. városunk egy hatalmas kulturintézménnyel gazdagodott, csakugyan igaz. Hallottunk nagy zenekart (40 taggal), hallottunk női kart (150 taggal), hallottunk művészi zongora- és hegedű játékot, kifogástalan énekszámokat. Az est szereplői közül felemlítjük S. Szabó Emmát és Boros Annát. Két zongorán játszottak, pazar technikával és még tökéletesebb előadással. A másik két zongorás szám Novák Ella és Mező Mariska sonataja volt. A volt hírneves Szondy-tanítvány, Halácsy Margit és az igazgató, P. Nagy Zoltán növendékei e számban is remekeltek. Szücs Gergely nagyjövőjű hegedűsnek ígérkezik. Ő és Lafrankó játszottak a hegedűtanszakról. Lafrankó Gyulát érzett, meleg játékáért kitűnő kísérelővel, Kulin Mancival együtt lelkesen tapsolták. Huber „Fohász“ c. dala felejtethetlen lesz azok előtt, kik hallották. Annyi bájos leánykát egy csomóban még nem láttunk. Pompás volt a magánének tanszak növendékeinek az előadása is. Néhány igazán értékes hangot találtunk köztük. Grósz Elzának ráadást kellett adni. Kerner tanárnak egy gyönyörű dalát énekelte, zajos tapsvihart aratva. A megjelent óriási közönséggel mi is konstataljuk, hogy ilyen növendékhangverseny még Debrecenben nem volt.

— **Érdekes évforduló.** Ma van 40-ik évfordulója az első jogászbálnak. 1870 február 5-én rendezték az első jogászbált a színházban. 40 évvel és 10 nappal később rendeznek a mai jogászok bált, de a Bika disztermében, amelyre a város és vidék szépen, lázasan készül. Nem kételkedünk abban, hogy az első bálnak nagy sikere volt, de biztosra vesszük, hogy a közeledő bál sikere felül fogja mulni a negyven esztendő előtti bálát.

— **A huncut csendőrök.** P. J. honvéd a mai nappal kezdődő farsangi pihenőt jól kezdte meg. Nevezetesen jól beitalozott egy külvárosi korezmában és az arra cirkáló csendőrrjáőrrel összetűzött. Ezek be-kisérni akarták és a laktanyába telefonáltak, honnan a készülségből egy őrmester parancsnoksága alatt egy járőrt küldtek ki. A járőr átvette a honvédet és a Piac-utcaán keresztül vezette a laktanyába. A járőrelők, Kis este fél 7 óra tájban a Korzón sétáltak gyönyörködhetek a magáról megfeledkezett honvéd rekedt éneklésében és kevésbé szalonképes elméncéségeiben és folyton azt hajtogatta, hogy „jaj be huncut a csendőr“.

— **Megmérgezett gázgyári munkás.** Csiszár Lajos debreceni gázgyári munkás tegnap a kora délutáni órákban a Hatvan-utca 11. szám alatt dolgozott. Munkája közben egy cső repedése következtében hirtelen fojtó gázszagot érzett. Menekülni próbált, de csakhamar rosszul lett és összesott. Az esetről azonnal telefon utján értesítették a mentőket, akik a szerencsétlenség színhelyére siettek és Csiszár Lajoson élesztési kísérlete-

ket tettek. Sikerült is gyors segítségüknek a szerencsétlenül járt munkást magához téríteni. Csizsár Lajos az eset után vígan folytatta tovább veszedelmes munkáját.

— **Ibolyabál.** A Szent Erzsébet-Egyesület ma tartja az idei farsang legfényesebb mulatságát, az ibolyabálát. Már hetek óta lázas izgalommal készülődtek városunk szépei és tancos ifjai e mulatságra. A báton az ibolya-jelzőnek megfelelőleg a lilaszin lesz az uralkodó szín. A rendezők jelvénye lilagomb aranszegéllyel és egy szál mübolyával, a terem lilával lesz díszítve és a cigány „A kedvem olyan lila...” keringő fogja játszani. A hölgyek nagyjából lila vagy lila-díszítésű ruhában lesznek, ami a bál jellegét kitűnően kidomborítja. A tánc kezdete pontban feltüzelt órákor, eddig állanak a rendezőség tagjai a megjelentek szolgálatára s éppen ezért ez uton is kéri a rendezőség a hölgyeket, hogy 9 óra után egynegyed tíz óráig okvetlen megjelenni sziveskedjenek, hogy a táncot a kitűzött időben meg lehessen kezdeni. A rendezőbizottság tagjai rendezői jelvényüket félkilenc-től 9-ig veszik át a 2. számú szobában, hol az egyéb utasítások is kiadatnak.

— **Anya és leánya.** Nagybányáról jelentik: Ferneteg községben a múlt éjjel Kocsis Mihály kohófelügyelő feleségét bestiális módon meggyilkolva találták. — Az áldozat nyakát, a fő ütőereket és karjain az összes ereket átvágták. A férj a kohóban teljesített a gyilkosság éjjelén szolgálatot és reggel 16 éves Vilma leánya vette észre anyja meggyilkolását. A csendőrség a titokzatos gyilkosságban erélyes nyomozást indított, aminek eredménye az lett, hogy a meggyilkolt leányt letartóztatták. A leány zavaros magaviseletén kívül nyomós okok merültek fel a leány ellen. A gyilkosságot borotvával követték el és a leány kezén is több friss borotvavágás van, amit valószínűleg dulakodás közben ejtett magán, de amelyeknek eredetéről a leány nem tud számot adni. Megtalálták továbbá a leány félig elégetett szoknyáját a kemencébe dugva, amelyen vérnyomok láthatók. Az ártatlan külsejű leányt beszállították a nagybányai járásbírószobáiba. A gyilkosság hátterében — hír szerint — sötét bűn rejlik, mely az anyát és leányát vetélytársakká tette és e miatt örökös civódás volt köztük. A csendőrség most abban az irányban nyomoz, — vajjon a leánynak nem voltak-e a gyilkosság elkövetésében bűntársai?

— **A zenekonzervatoriumban** a február hóban kezdődő 2-ik félévi beiratások az ujonnan jelentkező tanulók számára megkezdődtek. Tanszakok: ének, hegedű és zongora. Tandíj kezdőknek 8, haladóknak 10 korona havonként. Beiratasi díj 5 korona. Hivatalos órák: d. e. 11—1, d. u. 5—6 óráig (Piac-utca 26. emelet). A múlt évi iskolai értesítő díjtalanul kapható P. Nagy Zoltán igazgatónál.

— **Meglopott nevelőnő.** Kukla Luiza nevelőnő panaszt tett a rendőrségnél, hogy ismeretlen tettes a Bethlen-utcán, ahol Klein Ignác házánál nevelőnő gyanánt van alkalmazásban, a gyermekszobából három bluzát ellopta. A rendőrség a vakmerő tolvajt nyomozza.

— **Két festmény.** Varga József Piac-utcai butorkereskedőnek nagy kirakataiban két pompás élelnagyságu olajfestmény van kiállítva Letzter József műterméből. A festmények Rosinger Lajos birtokost és elhunyt nejét ábrázolják élethűen finom kidolgozásban. Utóbbi egy régi kis kép után készült és teljes összhangban van a természet után festett férfi képpel. A festményeknek az esti órákban sok nézője akadt.

— **Táncrendeket és rendező-jelvényeket** legszebb kivitelben Dávidházy Kálmán könyvkötészete készíti.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Mezei István ref. 78 éves, Gáli Sándor ref. 10 éves, Iványi Julianna ref. 8 hónapos, Kiss Lajos ref. 1 hónapos, Marschalkó János ref. 33 éves, Pongó Lajos ref. 73 éves.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Szombaton, 1910 február 6-án

Harmadszor

Sári bíró.

Népszinmű.

Holnap, vasárnap, február 7-én

Délután 3 órákor félhelyárral

Iglói diákok.

Diáktörténet.

Este hét és fél órákor rendes helyárral

Piros bugyelláris.

Népszinmű.

* **Sári bíró másodsor.** Móríc Zsigmond diadalmas vígjátékát, a Sári bíró ma másodsor játszották zsufolt ház előtt őszinte, nagy sikerrel. Nagyban hozzájárult az összevágó, pompás előadáshoz az a szerencsés ötlet, hogy Torma Zsiga betegsége miatt Kardos Geza ugrott be a Jóska szerepébe. A fiatal, talentumos színész meglepően igaz, természetes és főleg mulatságos volt, ami Móríc Zsigmond ragyogó humorának stilszerű művészi effektuálása. A többi szereplők játékában eltűntek a premier apró fogyatkozásai s a Sári bíró zajos siker mellett vonult be debreceni színház repertoárjába.

* **Iványf Jenő vendéjátéka.** Iványf Jenő a nemzeti színház kiváló művésze a jövő héten kezdi meg három estére terjedő vendéjátékát. Színer kerül a Velencei kalmár, Tartuff és edipus. Az előadásra jegyek előre válthatók.

* **Piros bugyelláris.** Vasárnap kerül színre a régen nem adott népszinmű, a Piros bugyelláris. Az előadásnak nagy jelentőséget ad Kiss Mihály fellépte. A kiváló nagy művész, aki az egész ország közönségének volt sok ideig kedvence, a színpadtól visszavonul. Mielőtt azonban visszavonulna, elbucszik mindazon színpadoktól, ahol művészetével sikereket aratott. A debreceni közönség még jól emlékszik azokra a pompás alakításokra, amelyek Kiss Mukinak országos dicsőséget szereztek. Tisztelői és barátai nagy ovációval kívánják fogadni a bucsuzó színművészt.

* **A Sári bíró szerzője.** Móríc Zsiga a Sári bíró népszerű szerzője táviratilag értesítette a színház igazgatóságát, hogy a szombati előadásra Debrecenbe jön, hogy jelen legyen a bemutató harmadik előadásán.

* **Iglói diákok.** Vasárnap délután kerül színre az idei saison legnépszerűbb slágere az Iglói diákok. Az előadás mérsékelt helyárral délután 3 órákor kezdődik.

* **A színházi zenekar panasza.** A színház derék és képzett zenészei különös panaszt terjesztettek elő. Arról van szó, hogy az előadások alatt azokban a bizonyos felvonásokokban, amikor a zenekar játéka szórakoztatja a közönséget, egy-két első sorban ülő bérlő estéről-estére hangos megjegyzéseket tesz az orkesztrum felé, szellemeskedés alakjában gunyolva a közönség műsorát s a zenészek játékát. Elvégre a színház művész-személyzetéhez tartozó zenészek ki lehetnek téve a zeneértők jogos kritikájának, de — azt hisszük — nem valami izléses és tapintatos eljárás tüntetőleg, a zenekar tagjainak füle hallatára ócsárolni a becsületes művészi munkára és tisztességes egzisztenciára törekedőket. Ilyen olesó kritika otthon tea mellett vagy zenei dilettánsok közönségében megjárja, különösen akkor, — mikor szegényes operairódmunk legszebb alkotásait mutatják be egy színmagyar város kultur-házában.

TÁVIRATOK.

Harc az alkotmányért.

Budapest, január 4. A függetlenségi és 48-as párt ma népes értekezletet tartott, amelyen a Tisza István, Andrássy Gyula grófok és Kossuth Ferenc vezetése alatt kinosan szervezkedő, új pártalakítás esélyeit és a Khuen-féle kormányval szemben kifejtendő nemzeti ellenállás előkészületeit tárgyalták. A párt vezetési közül Holló Lajos, Bathyány Tivadar gróf és Bakonyi Samu képviselők tartottak lelkesítő beszédeket. Általános a felfogás, hogy a Tisza—Andrássy—Kossuth-féle új pártalakítási kísérlet tisztán a Khuen-kormány letörésére irányul. Ezzel szemben a függetlenségi és 48-as párt elhatározza, hogy halad tovább a maga útján a nemzet alkotmányáért felvett harcában és hazafias kötelességét a nemzeti ellenállás érdekében teljesíteni fogja.

Az aurániai perjelség birtoka.

Budapest, február 4. Az aurániai perjelség birtokainak eladása ügyében ma délelőtt kúdottség jelent meg Khuen-Héderváry gróf miniszterelnöknek, akit arra kértek, hogy hagyja jóvá a birtokeladást, mert a parcelálás tarthatja csak vissza az ottani lakosságot a kivándorlástól. A miniszterelnök megígérte, hogy az ügyet megvizsgálja és méltányosan fog dönteni.

Tisza akciója a választás előtt.

Budapest, január 4. Ma délben Tisza István, Andrássy Gyula grófok és Kossuth Ferenc egy óra hosszat tartó konferencián megállapodtak, hogy a közelgő választáson csak a függetlenségi és 48-as párt jelöltjeivel szemben állítanak ellenjelölteket. Az alakulásban levő új párt részére új munkakört jelöltek ki, a katonai kérdés és a önálló bank kikapcsolásával és az általános választói jog behozatalával.

Peary ellentengernagy.

Washington, február 4. A szenátusban Halle javaslatot nyújtott be, hogy Peary sarkkutatónak ellentengernagyi rangot adományozzanak.

Andrássy védi Khuent.

Budapest, február 4. Az alkotmánypárt mai ülésén az új nemzeti ellenállás terén való állásfoglalás lehetőségét tárgyalták. Andrássy Gyula gróf újból óvatosságra intette a pártot, hivatkozva arra, hogy Khuen a nemzethez fordul, mikor új választást tűz ki, helytelen volna tehát alkotmányos kísérleteit meggátolni.

A honvédelmi államtitkár.

Budapest, január 4. Politikai körökben beszélnek, hogy a honvédelmi államtitkársággal Wolfner Tivadart kínálták meg, aki a régi szabadelvűpart uralma idején a honvédelmi költségvetés előadója volt és aki ez idő szerint is tartalékos huszárszázados.

Öngyilkos bíró.

Dicsőszentmárton, február 4. Végh Albert törvénytészki bíró ma agyonlőtte magát. Azonnal meghalt. — Tettének oka ismeretlen.

Hieronymi jelölése.

Budapest, január 4. Az iglói választókerület polgárainak küldöttsége érkezett ma délután 2 órakor a fővárosba, hogy Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternek följánlja a jelöltséget. A küldöttség tagjai délután 4 órakor a kereskedelmi miniszteriumba mentek, a kereskedelmi miniszter előtt tisztelegtek s neki felajánlották az iglói kerület jelöltségét. Münnich Kálmán üdvözölte a minisztert, aki válaszában azt mondta, hogy az iglói választásnál fog a nemzeti akarat első ízben megnyilatkozni. Kijelentette egyúttal azt is, hogy kötelességének tartja a tisztviselőket megvédeni attól, hogy alkotmányellenesen viselkedjenek. A miniszter este bankettet adott a küldöttség tiszteletére, amely küldöttséget az egyetemi ifjuság a Budapestre érkezés alkalmával nagy tüntetéssel fogadott.

Borsodmegeye a nemzeti ellenállás mellett.

Miskolc, január 4. Kubik Béla borsodmegyei főispán ma értekezletre hívta össze a vármegye törvényhatósági bizottsági tagjait. Az értekezlet nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy Borsodvármegye a Khuen-kormány ellen állást foglal és a fenyegető nemzeti ellenállásra szervezkedik.

Megszökött nagykereskedő.

Kalocsa, február 4. A városban és az egész környéken nagy feltűnést okozott Steinberger Hermann gazdag terménykereskedő hirtelen eltűnése. Steinberger a legtekintélyesebb kereskedők egyike volt, megbizottja a kalocsai érseknek, nagybérlő és parcellázó. A mult hetekben közel másfél millió korona adósság miatt fizetéképtelen lett, azóta ritkán látták. A családja azt híresztelte, hogy üzleti ügyeit rendezni ment a fővárosba. Most, hogy egyáltalán nem adott életjelt magáról, a családja azt hiszi, hogy megszökött. Hatósági eljárást nem fognak indítani ellene.

Hétfőn tárgyalják a Haverda-pört

Szeged, január 5. Végre rákerült a sor a Haverda-féle pör tárgyalására. A szegedi esküdtszékét hétfőre hívták egybe, amikor is megkezdik az új tanuk kihallgatását. A per tárgyalása elé nagy érdeklődéssel néznek.

Mozgalom a Balkánon.

Athén, február 4. Most már bizonyos, hogy a nemzetgyűlés folyó évi december hónap előtt nem ül össze. Azt hiszik, hogy az erre vonatkozó királyi üzenetet március elején adják ki.

London, február 4. Maltából jelentik: Csak egy cirkáló indult el Pyreusba a falleroni öbölhöz. A hajóraj többi hajója a Petrus melletti Peteába mentek.

Athén, február 4. Ez Embros című lap kijelenti, hogy a konstantinápolyi görög követen kívül, a washingtoni és szófiai követek is helyükön maradnak.

Fegyházra ítélt feleséggyilkos.

Budapest, február 5. A budapesti esküdtszék ma tárgyalta Krausz Ignác budapesti lakos bűnpörét, aki a mult év őszén feleségét fejszével agyonütötte. A bíróság a vádlottat 3 évi fegyházra ítélte.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A „Vörös ökör“ titkai. Szabó Imre a mult évben november 2-án betért a debreceni „Vörös ökör“-höz címzett koresmába mulatni. Csakhamar nagy társasága akadt s vigan folyt az ivás, miközben Cs. Nagy Sándor felső-józsai lakos észrevétlenül a mellette ülő Szabó Imre zsebébe nyult s onnan 360 koronát kilopott. Szabó csak másnap a lakásán vette észre a lopást, amikor már kijózanodott. Jelentést tett a rendőrségnek, amely a tolvajt és bűntársát, Nagy Imrét elfogta s a náluk talált 156 koronát elkobozta. Az ügyben ma volt a tárgyalás a debreceni törvényszéknél Hoffmann József táblabíró elnökle mellett. Cs. Nagy Sándor azzal védekezett, hogy Szabó Imre a pénzt tárcájával együtt a koresmából kijövetkor a foldre ejtette s ott hagyta. A bíróság nem fogadta el a naiv védekezést és Cs. Nagy Sándort lopás miatt 4 havi, Nagy Imrét pedig orgazdaság miatt 8 napi fogházra ítélte. Nagy Imre az ítélet ellen felebbezett.

Közgazdaság.**Budapesti gabonatözsde.**

(Déli zárlat.)

Budapest, február 4.

Buzakinálat gyöngö, vételkedv csekély. Tartott irányzat mellett jelentéktelen forgalom változatlan áron. Egyéb gabonanevek változatlanok. Idő: borus.

Buza áprilisra	14:20—21
Buza májusra	13:96—97
Buza októberre	11:93—94
Rozs áprilisra	9:64—70
Rozs októberre	8:93—94
Zab áprilisra	7:54—55
Zab októberre	00:00—00
Tengeri májusra	6:62—63
Tengeri októberre	00—00
Repe májusra	14:15—25

Az Osztrák-Magyar Bank közgyűlése. A közös bank, amely Magyarországon annyi politikai és kormányváltásnak ütközött pontja, tegnap Bécsben tartotta ez idei rendes közgyűlését. A közgyűlés lefolyása ezáltal igen izgatmas volt, amit azonban nem a magyar részvényesek képviselői, hanem a csehok okoztak. Ez utóbbiak ugyanis néhány év óta heves kirohanásokat intéznek a bank osztrák vezetősége ellen azért, mert a kormányzótanácsba — amely eddig csupán osztrákokból és ugynevezett magyarokból állott, szeretnének cseh tanácsost is behozni. Ezen a nemzetiségi viszályon kívül a közös bank vezetőségét éles támadásban részesítette egy Brünner Lucian nevezetű bécsi milliomos részvényes, aki főleg azt kifogásolta és teljes joggal, hogy a közös bank tüntető irányzatossággal elvből nem alkalmaz intézeteiben zsidó vallású tisztviselőt. A közgyűlés végül nagy többséggel mégis bizalmat szavazott a vezetőségnek és elfogadta javaslatát. Ez alkalomból fölemlítjük, hogy a magyarországi vidéki pénzügyintézetek képviselői közül egynehány gyászmagyar nem álltotta a közös bank kormányzója előtt és a bécsi sajtó egyik közegében a közös bank áldásos és üdvös (?) tevékenységét magasztaló kifejezésekkel dícsőitni.

— **Mi a lipitói turó?** E kérdésre megfelel a Sárosmezei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya, mely az élelmiszerek hamisításának meggátlása kapcsán tárgyalván ezt a kérdést, véleményét a következőkben

foglalta össze: „A forgalomba kerülő sajt-féleségek különböző elnevezése a sajtak nemesak bizonyos gyártási módját, hanem bizonyos vidékről való származását is jelzi. Magyarország északi vármegyéinek közgazdasági érdekei, de a fogyasztópiac kellő tájékozottsága szempontjából is mindenképpen kívánatos, hogy csak Sáros-, Szepes-, Liptó-, Árva-, Zólyom- és Turóc vármegyék területén termelt és feldolgozott sajtanyagból nyert sajt legyen lipitói turónak nevezhető. — A zsirtartalom és viztartalom stb. megállapítását a lipitói turó specifikus jellegének megállapítására elegendőnek nem tartja. Liptói turó alatt olyan sajtfeleség értendő, amely csak juhtej és tehéntej összekeveréséből készíttetik. Ehhez a keverékhez a zsirtartalom fokozása céljából legfeljebb még vaj adható hozzá. A lipitói turó eszerint csak az itt említett tejtermékekből állhat. — Minden más anyag (állati zsir, növényi zsir, burgonya stb. hozzáadása hamisításának volna minősítendő.“ Eddig a Sárosmezei G. E. mezei, mely egy mindenképpen országos figyelmet érdemlő ügyre vonatkozik. Fontos a magyar fogyasztó szempontjából, aki nagy kedvelője a lipitói turónak, de magában a ország fővárosában drága pénzért is hamisítatlan lipitói turót alig kaphat, ezért a bizalom hovatovább megrendül e cikk iránt. Talán még fontosabb e kérdés külkereskedelmi szempontból, miután a lipitói turó a szó teljes értelmében világcikk lett.

Patkányok a baromfiólakban, vagy azok körül nagy károkat szoktak okozni, mert az ember nem lehet eléggé óvatos ezekkel a ravasz tolakodó vendéggel szemben. Ha a baromfióknak több eleséget adunk, mint amennyit meg tudnak enni, szinte magunk csogatjuk oda a patkányokat. Jó eszköz a távoltartásra, — ha a falakon alul szűkfonatu dróthálót alkalmazunk legalább 30 cm. mélységben, de sokáig nem használ ez sem, mert csakhamar rájönnek, — hogy ezen alul is lehet jönni az ólba. — Egy jó foxterrier kutya nagyon jó szolgálatot fog tenni, ha nincsenek kotló vagy tojó tyukok, mert ezeket tulságosan zavarná a kutya élénk vadászata. Patkányfogók felállításával nem sokat érünk, mert oly ravaszok, hogy vajmi ritkán tévednek bele. Mérgek kiszórása nem alkalmas, mert más állat is megeheti, ellenben azt mondják napraforgómag elszórása hathatós szer a patkányok ellen, mert ha nagyobb mennyiségben élvezik, elhullanak tőle, ugyszintén kipusztulnak némely erős szagtól, mint aminő a naftalin. — Mint általában a rágcsálók, a patkányok is kényesek testük tisztaságára s ezért állítólag sikerült volna kátrányozott tolakokkal beragasztott rongyok segítségével, amelyeket a patkánylyukakba vagy járatokba dugtak, egész patkánygenerációkat kipusztítani. — Tessék megpróbálni!

A tyukok eltojása. Ha ilyen eset előfordul, akkor célszerű a tojócsőbe sót bevinni. Ez a só izgatja a tojócsövet s az állat azt hiszi, újból tojnia kell és felkeresi a rejtékhelyét, amire a tenyésztő így rájöhet s megmenhetheti a tojásokat a megromlástól, mert a tyuk állandóan erre a helyre jár tojni.

Gyümölcsösök talajának kihasználása végett sokan lucernát vetnek, ami azonban rendszeren sokkal több kárt okoz, mint jövedelmet, mert éppen e pillangósoknak rendkívül mély gyökérzete és buja levélzete folytán a föld nedvossége rohamosan elpárolog, elvonva azt a fák gyökérzetétől; még a törzset övező

BISOETHKA ISTVÁN

építész, építőmester.

Elvállalja:

mindenrendű épületek tervezését, építését átalakítását.

Építési irodája: Péterfia-utca 71.

földkorong szabadon hagyása sem elegendő, mert a gyökérzet hajszálagzatai messzire nyulnak el.

Magtárak padozatának korhadása esetén távolítsuk el a deszkákat és készítsünk új padlózatot olyképpen, hogy a kiásott helyre jól döngölt kavicslapra 7 cm.-nyi cementbetonréteget alkalmazzuk, amelyre a téglákat lapjukra fektetve helyezzük el, hogy mennél kevesebb rés legyen, de ezeket is cementhabarccsal tapasszuk ki és a felszint simítsuk el. Ha a talajnedvesség behatása várható, a betonlap alá aszfaltlemezréteget tegyünk, amely függőlegesen folytatódik a falak mentén öntési magasságig.

Milyen a jó vaj? A jó és friss vaját arról ismerjük meg, hogy sűrű és egyenletes, azonban nem feltűnő sárga. Ha keveset belőle ujjaink között szétdörzsölünk, akkor rögtön fel kell olvadnia és tapintásra nem szabad sem magvasnak, sem száraznak, sem pépszerűnek, sem nyúlónak feltűnnie. Ha megnyomjuk, nem szabad sok vizesepnek vagy vajtejnek kinyomulnia és ha meg van sózva, a só ne legyen sem rajta, sem benne felismerhető. Az erősen megszózott vaj mindig egyenlőtlen színű, sávos, a kés és fog alatt recseg és sós ízű. A szódával kevert vaj sávos, száraz, darabos, sulyához képest csekély a térfogata és némileg keserű az íze. A liszttel vagy burgonyával kevert vaj száraz, foltos helyeket mutat és ha az ujjaink között szétdörzsöljük, nem zsiros tapintatu. A tojásfehérjével hamisított vaj olyan szaga, mint az öreg vaj és főzés alkalmával a tojásfehérje pelyhes összeálló tömeget képez. Ha fagyut adunk hozzá, akkor a vaj sötét foltokat és sávokat mutat és sajátságos kellemetlen fagyuszaggal bír. A vaj mesteresége megfajtése vízben való hosszabb ideig meghagyása esetén feltűnik, vagy akkor, ha a vízből kidagasztjuk. A víz felveszi a festőanyagokat, míg a tiszta vaj sohasem képes a vizet megfesteni.

A debreceni ingatlanok forgalma.

Szontagh Sándor és neje Danka Zsuzsanna veszik a debreceni 10236. sz. tjkvben foglalt majorsági földet Parti Gábor és nejétől 7000 koronáért.

Both István és neje Kelemen Ilona veszik a debreceni 3880. sz. tjkvben foglalt 1206. négyyszögöl tégláskerti szőlőt Bakó Sándor és neje Fialla Rózáttól 2750 koronáért.

OLCSÓ IRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jól állással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat ógnél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

15 Bejárat a II-ik kapur.

19,103—1909. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy **G. Szabó Ferenc** poroszloi lakos végrehajthatónak **Bódi József** és neje **Szekeres Zsuzsanna** egyeki lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő, az Egyek község belterületén fekvő, az egyeki A. 2 sor 560. hrsz. alatt foglalt s Bódi József és neje Szekeres Zsuzsanna nevével álló házas btelekre 1600 koronában, továbbá az Egyek község határában fekvő, az egyeki 812. sztkvben A. I. 10. sor 974. hrsz. alatt foglalt szőlő földből a Szekeres Zsuzsanna Bódi Józsefné nevével álló egytizenhatod résznyi jutalékra 178 koronában ezennel megálapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1910. é. március hó 12. napján, délutáni 3 órakor** Egyek község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár kétharmadán alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át, vagyis 320 és 35 K 60 f készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megálapított kikiáltási áránál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 20%-áig kiegészíteni, — különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1909 dec. hó 24. napján.
Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Bolvári,

kir. törvszéki bíró.

Szőnyeg,

Függöny, Stores, Bonnes Fennes, Hencser takaró, Ágy- és asztalterítő, Flanell-takaró, Paplan és matrác nagy raktár

Donogán és Somossy
cégnél, Kistemplombazár, Debreczen

MEGNYILT!

MEGNYILT!

SAVOY-
nagyszálloda

BUDAPEST, VII., József-körút 16. sz.

A főváros legújabb és legmodernebb szállodája. 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés Hideg és meleg vízvezeték minden vendégszobában. Lift. Vacuum cleaner. Villanyvilágítás. Társalgóterem. Legnagyobb kényelem. Előkelő étterem és kávéház. Interurban telefon. Mérsékelt árak, szobák 3 koronától feljebb, fűtés, világítással együtt. Modern egészségügyi tekintetek szerint berendezve. Villamos vasut-közlekedés az összes pályaudvarokkal.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

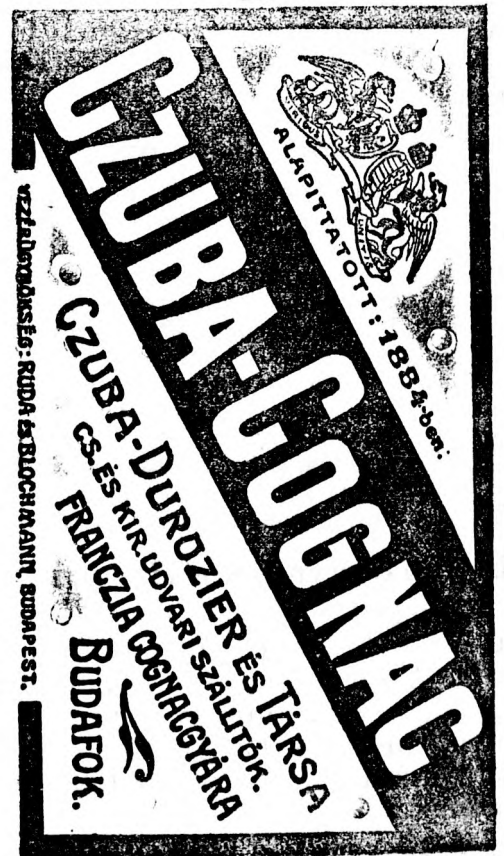
LITHIUM-GYÓGYVIZ-

*zel gyomor, vesese, hólyagés
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és hugysavas
diathesis eseteiben.*

Debreczenben kapható:

KONTSEK GÉZA

fűszer- és csemege kereskedésében
5 DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Ritka alkalom
szőnyegek bevásárlására.

Felhalmozott nagy készlet miatt

ebédlő, salon és hálószoba

smyrna, argaman és axminster szőnyegeknek rendkívül olcsó és leszállított árak mellett árusítjuk el.

!! Bútorszövet maradványok féláron !!

Bosznay J. és Társa

37 szőnyegáruháza

DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

MEGHIVÁS.

A Polgári Takarékszövetkezet DEBRECZENBEN XIII-İK ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1910. évi február hó 20-án d. e. 11 órakor saját hivatali helyiségében, Piac-utca 83. tartja meg, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívottnak.

T á r g y s o r o z a t:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítő 3 tag választása.
2. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
3. Az 1909. évi mérleg és zárszámadások előterjesztése.
4. A felügyelő-bizottság jelentése, az igazgatóság, felügyelő-bizottság és felszámoló bizottság részére adandó felmentvény feletti határozathozatal.
5. Három igazgatósági tag választása.
6. Három felügyelőbizottsági rendes és két póttag választása.
7. Öt felszámoló bizottsági tag választása.
8. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatóságnál írásban beadandók. Debreczen, 1909 január 29-én.

Rásó Gyula,
kir. tanácsos, elnök.

Dr. Freund Jenő,
jogtanácsos-jegyző.

Kivonat az alapszabályokból: 24. §. A közgyűlésen egytől öt üzletrésszel bíró tag 1 szavazattal, hattól 10 üzletrésszel bíró tag 2 szavazattal, tíz üzletrésznél többel bíró tag minden további tíz üzletrész után ismét egy-egy szavazati joggal bír, úgy azonban, hogy saját betétei után tíz szavazatnál többet egy tag sem érvényesíthet. **A szavazati érvényességéhez a szavazati lap felmutatása szükséges.**

Szavazati jogát mindenki személyesen vagy írásbeli meghatalmazással ellátott tag által gyakorolhatja, azonban a saját szavazatán kívül 10 szavazatnál többet meghatalmazás alapján senki sem gyakorolhat.

A meghatalmazás a közgyűlés megnyitása előtt az elnöknek nyújtandó be.

Nő csak férje, vagy oly férfi meghatalmazottja által, ki a szövetkezetnek tagja, továbbá jogi személy, a képviseletére jogosult közeg által gyakorolhatja szavazati jogát.

Szavazati, valamint eszelekvő és szenvedő választási jogukat csak azon tagok gyakorolhatják, kik 1910. évi február 19-én d. u. 5 óráig igazolványukat a szövetkezet helyiségében átveszik és a közgyűlésen személyazonosságukat igazolják.

A közgyűlés helyén vagy idejében igazolvány nélkül szavazólapok nem adatnak ki.

Az 1909. év üzleti eredménye

VESZTESÉG		K f.	K f.	NYERESÉG		K f.	K f.
Tartalékalap kamatai			112559	Kamatok:			
Fizetések és díjak:				Kölesön kamat	10124003		
Tiszti és szolga fizetés	1147996			Értékpapír kamat	698—	10193803	
Igazgatási költségek	4336—			Illetékek:			
Napibiztosi díjak	2090—	1790596		Kezelési illeték	1296652		
Költségek:				Mulasztási illeték	455164	1751816	
Vegyes költség	515433			Díjak:			
Lakbér	900—			Beiratási díj		2511—	
Adó	469728						
Visszleszámítolási kamat	3302057	4377218					
Leírások		377036					
Folyó évi tiszta nyereség		5539310					12196719
		12196719					

M É R L E G

VAGYON		K f.	K f.	TEHER		K f.	K f.
Pénztár			2653603	Tartalékalap*			2363740
Köle önök		147221290		Törzsbetétek:			
Felszerelés		219140		Üzletreszes törzsbetét	35240—		
Értékpapírok		387—		X. évi törzsbetét	28899520		
Ingtatlanok		1122377		XI. " "	237400—		
Letét:				XII. " "	13557660		
Központi köteléki üzletrész	12000—			XIII. " "	10404120		
Telefon interurban	50—			XIV. " "	254360	80379660	
Osztrák-Magyar Banknál	26338			Köteléki központ követelése		66270150	
Postatakarékpénztárnál	105685	1337023		Átmeneti tételek:			
Átmeneti tételek:				X. évi törzsbetét	2111878		
Előre fizetett házbér	375—			XI. " "	1083544		
Értékpapír kamat	660—			XII. " "	231728		
Visszleszámítolási előre fizetett kamat	422426			XIV. évtársulat beiratási díja	63220	3490370	
Hátralékos kölesön kamat	2305694			Folyó évi tiszta nyereség		5539310	
Könyv és nyomtatvány	1400—	2971620					
Többeknél		2479477					
		158043230					158043230

*Idei dotatcióval együtt 2483740 K

Debreczen, 1909 december 31.
Popovits Gyula,
főkönyvelő.

Weszprémy Zoltán,
főispán, alelnök.

Rásó Gyula,
kir. tan. elnök.

Katz Jakab,
alelnök, ügyv. igazgató.

Bozóky János,
pénztárnok.

A felügyelő-bizottság

Konczi Lajos

Budaházy Ódön

Bertóffy Vince

A „Korona Takarékszövetkezet” IX-ik Rendes Közgyűlése

1910. évi február hó 20-án délelőtt 10 órakor, az Intézet (Piac-utca 9. sz.) helyiségében tartatik meg, melynek tárgyal a következők:

1. Igazgatósági jelentés múlt üzletév eredményéről.
2. Az 1909. évi mérleg és záró-számadások, valamint a felszámoló 1905/V-ik évtársulat vagyonmérlegének előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság és a felszámoló-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása az igazgatóság, a felügyelő- és felszámoló-bizottság részére.

4. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
5. A kilépő Csanak János, Darvas Izidor, dr. Gutfreund Sámuel igazgatósági tagok helyének betöltése.
6. Az 1906/VI. évtársulat felszámolásához 5 felszámoló-bizottsági tag választása.

JEGYZET. Az évi mérleg és záró-számadások kinyomatva, a közgyűlés előtt 8 nappal, a szövetkezet helyiségében — minden szövetkezeti tag által — a hivatalos órákban átvehető.

KIVONAT AZ ALAPSZABÁLYOKBÓL 27. §. A közgyűlésen a szövetkezet minden tagja az első öt törzsbetét után 1-1, minden további 5 törzsbetét után 3 szavazattal bír, de saját törzsbetétei után 10 szavazattal többet senki sem gyakorolhat. Távollevők csak meghatalmazott szövetkezeti tag, nem teljes koruk és gondnokság alatt állók és jogi személyek pedig törvényes képviselőjük, illetve gondnokuk által gyakorolhatják a jogot, de csak úgy, ha ezek is szövetkezeti tagok.

Egy szövetkezeti tag sem bírhat azonban saját jogán és megbízás útján husznál több szavazattal.

Szavazati-, valamint cselekvő- és szavazati választási jogukat csak azon tagok gyakorolhatják, kik 3 nappal a közgyűlés előtt szavazat-lapjukat a szövetkezet helyiségében átveszik és a közgyűlésen személyazonosságukat igazolják.

A közgyűlés helyén, vagy idejében igazolványok, vagy igazolvány nélkül szavazó-lapok nem adatnak ki.

A kilépett igazgatósági tagok újból megválaszthatók.

Mérleg-számla az 1909. évről.

VAGYON	Korona
Pénztári készlet	25,888-33
Folyó számlán elhelyezve	6,049-22
Felszerelvények értéke	7,000 —
Könyv és nyomtatv. értéke	1,000 —
Átmeneti kamatok	6,225-35
Ingatlan	325,540-91
Kötelezvényekben	2,800,884-50
	3172,588-31

TEHER	Korona
1905/V. 1910 X. évtárs. törzsbefizetései	1.636,620 —
1905 V. 1908/VIII. évtárs. haszoneredménye	87,621-45
Veszteségi tartalék	44,485-88
Rendkívüli tartalék	10,000 —
Tisztviselői nyugdíj alap	13,472 —
Letétek	19,748-95
1910/X. évtárs. beirattási díja	2,304 —
Kezességi kötelezettségek	1.147,650 —
Magy. Jelz. Hitelbank törl. kölcsön	138,000 —
Nyereség:	
1905/V-ik évtársulatnak	11,001-64
1906 VI-ik évtársulatnak	18,473-83
1907/VII-ik évtársulatnak	12,422-08
1908 VIII-ik évtársulatnak	13,325-52
1909/IX-ik évtársulatnak	9,420-84
Veszt. tartaléknak	5,514-12
Tisztv. nyugdíjalapnak	2,528 —
	72,686-03
	3-172,588-31

Veszteség- és nyereség-számla az 1909. évről.

VESZTESÉG	Korona
Állami és községi adó	24,244-68
Lakbér	2,700 —
Kezelési költség	3,383-22
Leírás: a felszerelvényekből	1,209-26
Leírás: a könyv és nyomtatványokból	373-34
Leírás: kétes követelésekért	6,371 —
Igazgatósági, felügyelő-bizottsági és tisztí fizetések	61,440 —
Napibiztosi díjak	4,560 —
Igazgatósági működési díjak	4,802 —
Nyereség	72,686-03
	181,769-53

NYERESÉG	Korona
1909/IX. évt. beirattási díja	6,935 —
Mulasztási illetékek	7-823 78
Kamat és illeték	160,785-40
Átmeneti kamatok	6,225 35
	167,010-75
	181,769-53

Debreczen, 1909 december hó 31-én.

Barra Gyula, főkönyvelő,

Dr. Kenézy Gyula elnök.

Ifj. Schwarz Vilmos igazgató.

Ozegléd Gyula, pénztáros

A felügyelő-bizottság:

Váradl Ignác

Bodnár Miksa

Poroszlai László

Oláh Károly

Radó Sándor

APRÓ HIRDETÉSEK. >>

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb << hirdetés 40 fillér. >>

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„R. P.“, „Csak párosan szép ez élet“, „Liliom“, „Alföldi boszorkány“, Özvegy vagyok özvegy“, „Vén kuruc“, „Esti találkozás“.

„Bizalom“ csak teljes névvel ellátott levelekre felelek „Gyöngyszem“.

Fess, fiatal hölgy barátságára vágyik fiatal ember. Levelek „R. P.“ alatt a kiadóba.

Egy osinos, fiatal barna hölgy, jómódu keresztény ur barátságát óhajtja. — Levelet „Liliom“ jellegével továbbít a kiadóhivatal.

Babusok, kedves fiatal leány ismeretséget óhajtja fiatal, fess gavallér. — Leveleket „Hálókapó“ jellegére a kiadóba.

Hölgyeim, ki volna hajlandó egy fess, fiatal embert üdülés végett hosszabb utra magával vinni, diszkrétio. Leveleket „Nápolyi ifju“ jellegére a kiadóba.

Kis makrancos hölgy. Szombaton és vasárnap 3 óra tájban a Bika előtt várom a kistemplomig sétálva.

„Szürke kalap, sötétkék szalagdíszel“ miért nem volt ott? Ujabbi helyet és időt kérek, de az esti órákban. „Esti találkozás“.

Idegen asszonyok, ki hajlandó ösmeretséget kötni oly magányos fiatal emberrel, ki hű lovagja és szerelmese lenne. Leveleket a kiadóba „Boldog órák“ jellegére.

Házasságokat teljesen díjtalanul közvetít a „Hymen“ házassalándók hetilapja. Kérjen ingyen felvilágosítást és mutatványszámot. Budapest, IX. Kinizsi-u. 19. II. e. 11. Válaszbélyeg.

Lakás.

Utcal butorozott szoba, külön bejáratú lakó. Cime a kiadóban.

Simonyi-ut 12. sz. ház nagy udvarral, kerttel május 1-től bérbe adó. Értekezhetni Mentze H. ujdonságok áruházában Kossuth-utca 4.

Utcal lakások, két és három szobás, mellékhelyiséggel, május 1-től kiadó, Timár-utca 25. sz.

A Tócskört I. járás 18. sz. alatti két lakással és szükséges mellékhelyiségekkel felszerelt, egy hold területű beltelek eladó vagy haszonbérbe kiadó. — Értekezni lehet dr. Tervegy Tamás ügyvéddel, Piac u. 73. sz.

Ajánlat.

Tanítónő, keresztény, elemi iskolás gyermekek mellé állást keres. „Megbízható“ jellegével a kiadóba kerek.

Arófatylok, színházi sálaks legmodernebb ujdonságok Vidánál, Városház alatt.

Kitűnően végzett okl. tanítónő elem vagy középiskolás gyermekeknek olcsón órát ad. Cim a kiadóban.

Tanár előkészít biztos sikerrel polgári iskolai és egyéb magánvizsgálatokra. Megkereséseket „Tanár“ címmel kiadóhivatal továbbít.

Német nyelvi oktatási és — különösen fürdőkre utazóknak alkalmas — német tárgyalási órákat elvállalok. Cim a kiadóban.

Középiskolai tanulók tanítását elvállalja egy középiskolai fiatal tanár. — Leveleket „Tanerő“ jellegére a kiadóba kérek.

Saját termésű ó- és uj érmelléki hegyi fajborok, különböző éviak, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Kereslet.

Keresek a Főtéren május 1-re irodának alkalmas 1 szobás lakást. Ajánlatokat „Iroda“ jellegére a kiadóba kérek.